

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. maja 2014

OBVESTILO

Po obilnih padavinah v drugi dekadi maja so bila kmetijska tla spet dobro založena z vodo po večjem delu države, razen na Obali, kjer je bilo padavin precej manj kot drugod, vlaga v tleh pa je že postala nekoliko težje dostopna. Močan severni veter je povzročil škodo, saj je lomil mlade poganjke in na najbolj ogroženih območjih v severovzhodni Sloveniji izruval tudi nekaj dreves. Ob padavinah in vetru se je precej ohladilo. Razmere za rast posevkov so bile zato precej neugodne, rast je za nekaj dni skoraj povsem zastala.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Vremenska situacija v drugi majski dekadi je bila zelo dinamična. Že ob začetku dekade je državo prešla hladna fronta z neurji, ki so jih spremljale intenzivne padavine in veter. Poleg dežja, je marsikje padala tudi toča, v višjih legah pa je snežilo, meja sneženja se je ponekod spustila tudi pod 1000 m.

Močan severni veter je 14. in 16. maja povzročal mnogo nevšečnosti ter škode. Najmočnejši, viharni, sunki vetra, z jakostjo 8 boforjev ali več (62 km/h ali več) so bili izmerjeni na severu, vzhodu in severovzhodu države ter na Obali.

Več padavin je bilo na severu in vzhodu države. Dekadne kumulativne padavine so bile podpovprečne le na jugozahodu države, v Portorožu je bilo izmerjenih le 5 mm padavin, sicer pa je bilo dežja v nižinskem svetu do okrog 80 mm. Na severovzhodu pa je bilo padavin tudi več kot 150 % več od dolgoletnega povprečja.

Temperature zraka so v večjem delu države skoraj vso dekado vztrajale pod povprečnimi vrednostmi, na Obali so bile podpovprečne temperature zraka kar vseh deset dni. Najnižje dnevne temperature zraka so se v nižinskih delih spuščale do okrog 3,5 °C, najvišje pa so se približevale 25 °C. Trajanje sončnega obsevanja je bilo pravzaprav povsod podpovprečno.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Skupno je v dekadi izhlapelo iz tal in rastlin od 30 do 38 mm vode. Najvišje dnevne vrednosti so ponekod v severni in vzhodni Sloveniji na račun močnega vetra presegle tudi 5 mm.

STANJE RASTLIN

Po obilnih padavinah so bila kmetijska tla v drugi dekadi maja spet dobro založena z vodo. Rastlinam je bila po vsej državi lahko dostopna. Izjema je bilo le obalno območje, kjer je bilo padavin, v skupni višini 5 mm, precej manj kot v drugih predelih Slovenije. Prav zato, je voda v tleh do konca dekade postala rastlinam na Obali že nekoliko težje dostopna.

Močan severni veter je prevetril vso državo. Najmočnejše pa je pihal v delu osrednje in severovzhodne Slovenije, kjer je podiral rastlinjake, ruval drevesa in, odkrival strehe. Moč vetra je strgala tudi številne mlade poganjke pri vinski trti in sadnih drevesih.

Po obilnih padavinah v severovzhodni Sloveniji je trenutna založenost tal z vodo spet obilna. Nastaja pa problem močno zbitih in zaskorjenih tal, kar je posledica močnih nalivov in visokega izhlapevanja zaradi močnega vetra. Kmetijsko svetovalna služba je pripravila navodila za prerahljanje površinskega sloja tal, kar je hkrati tudi ukrep prezračevanja tal. Dodatna in skrb vzbujajoča nadloga, pa je pojav polžev, ki že povzročajo škodo, na oljni ogrščici in zelenjadnicah. Pšenica klasi in je po poročilih svetovalne službe trenutno v dobri kondiciji. Ječmen polni zrnje in že rahlo spreminja barvo. Posevki ječmena so nižji zaradi suše v zgodnje spomladanskih mesecih.

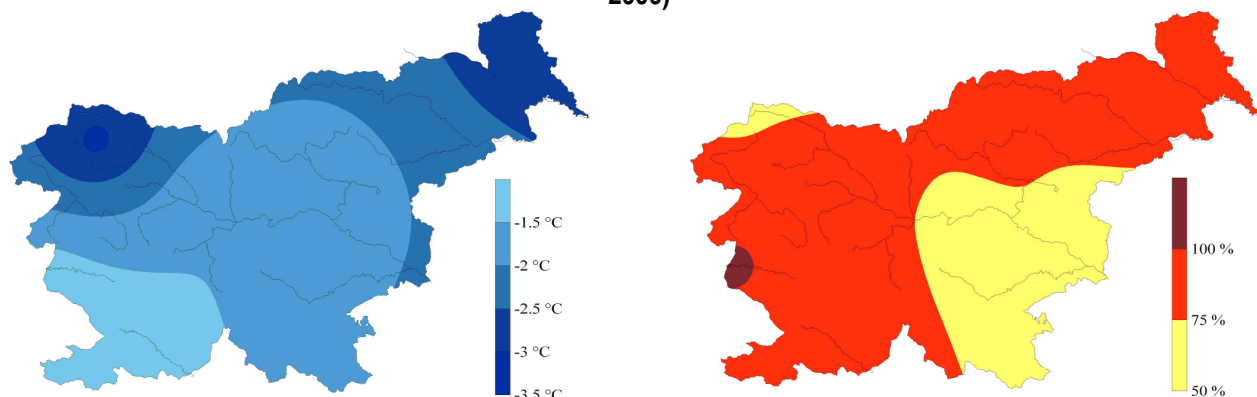
Koruza je trenutno v različnih razvojnih fazah, zgodaj sejana je razvila do 4 liste, pozno sejana 2 do 3 liste. Temperature razmere, s podpovprečnimi temperaturami zraka pa rasti koruze niso bile naklonjene, saj je skoraj zastala. Neugodna je bila tudi temperatura tal. Za nekaj dni so se tla ohladila na le 12 do 13 °C, v severovzhodni Sloveniji celo do okoli 10 °C. Temperatura tal in zraka je bila v tem času neugodna tudi za presajanje temperaturno zahtevnejših zelenjadnic na prosto.

VODNA BILANCA

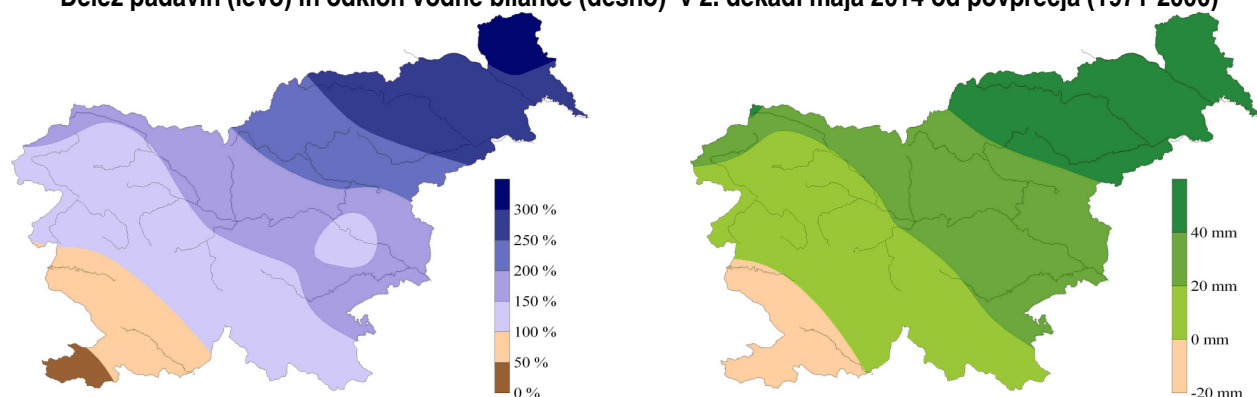
Dekadne vodne bilance izračunane na glavnih meteoroloških postajah do bile večinoma pozitivne, z vrednostmi okrog 20 mm na Gorenjskem, Dolenjskem in v osrednji Sloveniji, od 30 do več kot 40 mm na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju, v višje ležečih krajih pa na račun višje količine padavin tudi več. Na Primorskem je bila dekadna vodna bilanca okoli ničle, velik primanjkljaj pa je bil zabeležen na Obali, okrog 30 mm. Vegetacijska vodna bilanca, se je povsod popravila. Negativna, z vrednostmi od 20 do 10 mm, je na Gorenjskem, v Vipavski dolini in severovzhodni Sloveniji.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 2. dekadi maja 2014 od povprečja (1971-2000)

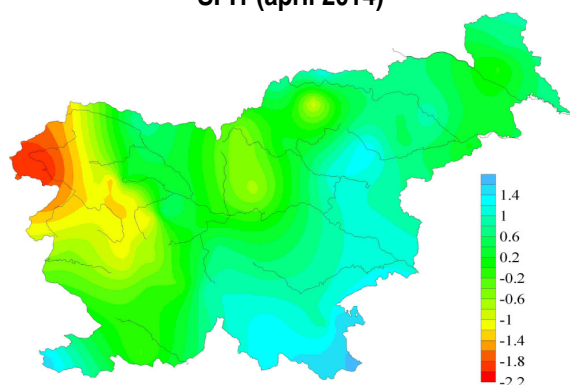
Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 2. dekadi maja 2014 od povprečja (1971-2000)

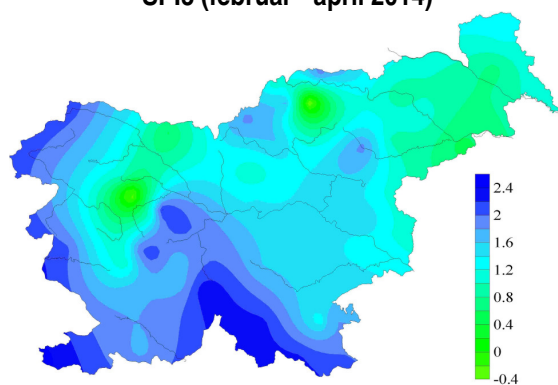
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

Karta 1-mesečnega SPI kaže na suho aprilsko obdobje v Soški dolini, kar je posledica manjše količine padavin glede na dolgoletno povprečje. Bolj mokro kot običajno pa je bilo na Obali, v delu Dolenjske in zahodne Štajerske. 3-mesečni SPI pa kaže predvsem na vzhodu normalno do mokro stanje, medtem ko sta večji del zahodne ter južna Slovenija določeni tudi kot zelo mokri, na nekaterih delih tudi ekstremno mokra, predvsem na račun visoke februarске količine padavin.

SPI1 (april 2014)

SPI3 (februar - april 2014)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %